

Sortavala

— Sortavala-talon seinään kiinnitetty Sortavalan vaakuna paljastettiin 25. 10. -58 Munkkiniemessä Helsingissä. Paljastuspuheessa pääjohtaja Arvo Tirinen sanoi, että vaakunan olivat talon perustajat halunneet hankkia ulkonaiseksi merkiksi siitä, minkä rakkaan perinnön vaalimisen innoittamana ja minkä kaupungin nimissä rakennus aikanaan oli pystytetty.

Karjalaisten laulun jälkeen siirryttiin Sortavala-talon luota kahvitilaisuuteen, jossa varatuomari Edwin Törmälä puhui mainiten, että tammi-kuussa 1957 valmistuneen talon tarjoamista 32 asunnosta neljä on luovutettu Karjalaiselle Osakunnalle. Tilaisuudessa lisäksi lauloi osakunnan kvartetti, ja maisteri Silja Rummukainen lausui salmilaisia runoja.

— Sortavalan I Apteekin — nyk. Apteekki Boulevardian — apteekkioikeus on siirtynyt isältä, apteekkiineuvos Väinö Turkamalta (ent. Durchman) tyttarelle, proviisori Liisa Rautalalle.

Yksityisyrittäjien liitto 25-vuotias

Tämä liitto sai heti alkuunsa erikoisen lämpimän vastaanoton ja tuen karjalaisten yrittäjien keskuudessa. Ei liene pelkkä sattuma, että Karjalan Sisivisyseuran ja Yksityisyrittäjien Liiton kunnia-puheenjohtajana on sama mies, vienalaissyntyinen kauppaneuvos Ville Mattinen. Hän on sekä karjalaisuuden että yrittämisen tunnus. Mutta ei ainoastaan näkyvillä paikoilla, vaan itse työmuuraisina karjalaiset ovat olleet ilolla mukana. Muistan hyvin isävainajani, suojärveläisen kauppias I. J. Karpoffin innon, jonka hän kohdisti tätä järjestöä kohtaan. Muistan myös karjalaisen gentlemanniliikemiehen Probus (Prokko) Rahikaisvainajan lämmön. Hän veti minutkin mukaan. Hänen ehdotuksestaan tulin valituksi Laatokan-Karjalan aluejärjestön johtokunnan jäseneksi. Syy ei ollut johtokunnan, että tämän aluejärjestön toiminta katkesi kesken. Sen tietävät kaikki karjalaiset. Mutta karkoittipa väkivalta heidät minne tahansa, he yrittävät kaikesta huolimatta. He kuuluvat edelleen tämän liiton toimintapiiriin. Se ei ole heille hyödyn asia vaan vakaumuksen. Heitä kannustaa ajatus: yrittää vapaasti. Yrittää koko maan hyväksi. Tässä valossa näen esimerkiksi tavallisen rivimiehen, kauppias Heikki Porokosken innon. Asuipa ja tekipä hän kauppa ennen Karjalan menetystä Viipurissa tai Ensossa tai evakkona Kemissä, siirtolaisena Aurassa ja nyt vihdoin Malmilla, hän on aina mukana liiton kokouksissa, valistus- ja muissa tilaisuuksissa.

Mainittakoon, että liiton kunniajäsenenä on kauppaneuvos Juho Heitto. 25-vuotisjuhlassa 4. 10. 58 saivat kultaisen ansiomerkin kauppaneuvos Kalle Kuusinen ja kauppaneuvos Nikolai Mauro.

Saikkonen Oy 60-vuotias

Sortavalan kaupalliseen elämään huomattavan panoksen antanut liike, nykyinen Saikkonen Oy, täytti 9. 10. 58 Kuopiossa 60 vuotta.

Liike aloitti toimintansa vaatimattomana kutomona, joka perustajansa rouva Maria Saikkosen ja sittemmin tämän puolison Paavo Saikkosen johdolla laajeni erääksi alansa huomattuimmista tekijöistä Pohjois- ja Laatokan Karjalassa. Paavo Saikkosen kuoltua jo v. 1908 jäi vastuu yrityksestä jälleen perustajalle. Vuonna 1913 muodostettiin liike osakeyhtiöksi ja samana vuonna tuli apulaisjohtajaksi Pr. Rahikainen. V. 1931 suoritettiin uudelleenjärjestelyjä, jolloin rouva Maria Saikkonen erosi yhtiöstä ja toimitusjohtajaksi kutsuttiin välillä 8 vuotta poissa ollut Pr. Rahikainen.

Yhtiön johtokuntaan kuuluvat nyt ekonomi Eino S. Rahikainen puheenjohtajana, tohtori Ragnar Holst ja toim.johtaja Yrjö Kartano varsinaisina sekä työnjohtaja Viljo Saikkonen ja mainoshoitaja Irja Kartano varajäseninä.

MERKKIPÄIVÄ

Koko karjalaisen heimokunnan vanhimmat lievenvät Maria Bogdanov eli Mikun Muorie o.s. Huotarinen ja Ville Hokkinen.

— Maria Bogdanov on syntynyt 3. 8. 1960 Vienan-Karjalassa, Akonlahden Vornanniemessä, mennyt naimisiin Sappuvaaraan, ollut siellä kuuluisan ruotsinmaalaisen taiteilijan, kreivi Louis Sparren mallina, viettänyt »pakolaiskautensa» Suojärven Välikylässä, nyt viettää »siirtolaiskautensa» Kajaanissa tyttärensä Klaudia Miininin luona. Myöskin tohtori P. Virtaranta on tallettanut häneltä karjalaista kansanmuistitietoa. Toivomme hänen saavan viettää 100-vuotisjuhlaansa.

— Ville Hokkinen täyttää 95 vuotta 1. 1. 1959. Hän on syntynyt Vienan-Karjalassa, Suopassalmella. Pakolaisvuotensa hänkin on viettänyt Suomessa ja siirtolaiskauttaan varmuuden vuoksi viettänyt Ruotsissa, Åshamarin »karjalaiskylässä». Vielä 7. 9. 58 hän jaksoi olla jumalanpalveluksessa, jonka toimittavat pastori M. Juhkam ja Veikko Laakso.

Jos joku sattuu tietämään näitä vanhempia karjalaisia, julkaisemme mieliihyvin tiedot heistä, olkootpa he kotoisin mistä Karjalan osasta tahansa.

— Lokakuun 22. päivänä täytti Viron kansan suurmies, ministeri Jaan Lattik 80 vuotta. Tämä pienen heimokansamme henkisen suuruuden symboli, pappi, kirjailija, poliitikko, pedagogi ja nykyisen hajoitetun Viron kansan henkinen johtaja.

— 70 vuotta täytti kansakouluntarkastaja Juho Kustaa Santala 23. 10. Joensuussa. Hän tuli v. 1919 Suistamon seminaarin johtajaksi, jolla paikalla toimi vuoteen 1945. Siitä lähtien hän on ollut Joensuun piirin kansakoulujen tarkastajana. Hän on innolla ollut mukana nuoriso- ja rattius-työssä sekä on kirjoittanut useita oppikirjoja kansakouluja varten.

— 60 vuotta täytti 6. 10. 58 kauppias Pekka Julkunen Myllykoskella. Hän on syntynyt Impilahdella. V. 1945 Pekka Julkunen perusti asuteliikkeen Myllykoskelle ja myöhemmin vielä kenkäkaupan. Viime vuonna avasi hän kenkäkaupan myös Kouvolassa. Kauppias Julkunen on Kymenlaakson Karjalaseuran piirin ja Myllykosken seudun Karjalaisten r.y:n puheenjohtaja sekä Myllykosken Reserviupseerikerhon jäsen.

— 60 vuotta täytti 14. 10. 58 johtajaopettaja Juho Rytönen Halikossa. Hän on syntynyt Inkerissä ja valmistui kansakoulunopettajaksi Sor-tavalan seminaarin hospitanttiluokalta v. 1924.

— 60 vuotta täytti 24. 11. 58 toimitusjohtaja Santeri Vornanen Joensuussa. Hän on syntynyt Korpiselällä ja käynyt mm. osuuskauppakoulun. Vv. 1913—14 hän oli toimi M. Stepanoffin palveluksessa harjoittelijana ja 1916—17 F. Makaroffin Perillisten liikkeessä myyjänä sekä sen jälkeen samassa toimessa Ilomantsin Osuuskaupassa v:een 1918. V. 1942 hän siirtyi Joensuuhun Osuusliike Oman-Avun toimitusjohtajaksi mistä tehtävästä hän muutamia vuosia sitten siirtyi eläkkeelle. Toimitusjohtaja Vornanen on hoitanut myös paikakunnan monia luottamustehtäviä.

— Marraskuun 5. päivänä täytti 50 vuotta pappisseminaarin rehtori, rovasti Johannes Suhola Helsingissä. Hän on syntynyt Salmassa, suorittanut pappisseminaarin v. 1930, fil. kand. tutkinnon 1935, tullut pappisseminaarin opettajaksi samana vuonna, vihitty papiksi 1937, valittu pappisseminaarin rehtoriksi 1942, jota virkaa hoittaa edelleenkin.

Rehtori Suholan työ kirkkokunnassamme on ta-pahtunut pääasiassa pappiskasvatuksen, nuoriso-kasvatuksen ja kirkollisen hallinnon alalla. Pappisseminaarin toimintaa hän on saanut ohjata ja johtaa vaikeina sodan jälkeisinä vuosina. Ortodoksisten Nuorten Liiton puheenjohtajana hän toimi 14 vuoden ajan alkaen v. 1943. ONL on myöntänyt hänelle kultaisen ansiomerkin. Kirkolliskokouksen edustajana hän on ollut v. 1950 ja 1955 tullen valituksi viimeainittuna vuonna kirkollis-hallituksen pappisjäseneksi, jota tehtävää hän hoitaa edelleenkin. Hän on ollut monissa valistustoimintaa käsittelevissä kirkollisissa toimikunnissa ja vuodesta 1945 lähtien ylioppilastutkintolautakunnan lisäjäsen. Hän on oikea heimopappi ja seuramme ja lehtemme hyvä oistävä.

— 50 vuotta täytti 19. 11. vakuutustarkastaja Juho Hämmäläinen Helsingissä. Hän on syntynyt Salmassa.

— 50 vuotta täytti kenttämestari Timo Maksimainen Anjalan Koeasemalla. Hän on syntynyt Aunuksessa, käynyt Niittylahden kansanopiston ja Kurkijoen maamiesopiston. Vv. 1925—28 hän toimi tilanhoitajana Tohmajärvellä ja sen jälkeen v:een 1942 Suoviljelysyhdistyksen koeasemalla Tohmajärvellä. Pohjois-Pohjanmaan kasvinviljelyskoeaseman kenttämestarina hän toimi 1942—51, josta alkaen hän on Anjalan kasvinviljelyskoeaseman kenttämestarina.

Kauppias Juho Puruvuori 70-vuotias

Pari vuotta sitten Juho Puruvuori kertoi oman tarinansa nimimerkki Brihalle ikiomalla Säämäjärven murteella seuraavasti:

»Olen syndynyh tsomas Veskelykses, Makkoilan kyläs 1889 — 18/2. Kui ikää tuli 7 vuotta, menin skolah. Skolas olin talven. Jäin luokal. Tuotto sano: 'Ei huoli mennä enempää skolah. Ei Sinus tule pappii, ei herraa, eikä kuptsoa.'

Siit aloitin uvven uran. Rupesin muota ruodamah, kaskie ajamah, sidä viertämäh, kyntämäh ja ruista kasvattamah. Sitä pidi kasvattuo kolme vuotta. Ensimmäisenä kesänä kaski ajettih, toisena kesänä vierrettih, kynnettih ja kylvettih. Nellikön alaa pidi kyndie 20 päivää. Kyndää oli paha. Oli kive, oli kanduo. Ei olluh kebie. Oli jygie. Päivä oli pitky. Ei olluh tsuossuo (kelloa). Ruottih päivän (auringon) nousu laskuh sai. Kui tuli Petrun pyhä (paasto), siit ei annettu argie syvvä, ei jäitsää, ei maiduo, ei lihoa. Piti syvvä kuivatunkalan keittuo, näivöiripooidu, kartohkuo ja juuvva vuossaa. Siit tuli heinargi. Algoi kovat ruovot. Heinää niitettih stoikal, jalois oli löpöit ja kuodiet.

Kui jo olin priha da rupein ottamah akkuo, sano: tuotto: 'Onko Sinus akan da perehen syöttää?' On. Siit menin sulhasikse. Pääll oli harmaat stanid, harmaa kauhtan ja ruskei turkki. Svuoitbo piettih. Menin ventsal. Siit pläsittih ja taljankal soitettih. Täti itki virttä ja plahoslovi.

Algoi uusi elämä. Ei ajettu partuo, ei pläsitty vaan ruottih. Päivy oli kui hevon potkovu, pitky. Ei olluh tsuossuo. Ruottih pimies pimieh. Ruotajal annettih 20 ja 30 kopeikkaa päiväs. Eikö ruotajat paheksittu palkkuo.

Kui olin täyttänyh 21 vuotta, algoi uusi ura. Jouvuin soldatakse tsuorin armeijah. Olin siel koko ensimmäisen suuren voinan (sodan). Siit konttusi (haavoitti ilmanpaineella) minuo nemtssa (saksalainen). Olin 3 kuudu polnitsas (sairaalassa) Moskovas. Siit tulin kodih. Siit oli tsuori tapettu. Olin otettu punaiseh kaartih. Siit tulin Suomeh. Algoi uusi skolah käymine. Olin Vekrutniemen sahal, olin Sorvalis kalua pyydämäs. Siit taas algoi uusi ura: kulkukauppa. Nygöi olen kaupiamiehenä Imatral. Muga vai elämmö. Päivä kerral.»

Näin kertoili entisiä Juho Puruvuori, entinen Burtsan Vasän Iivan.